T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/451
KARAR NO : 2023/553
KARAR TR : 25/09/2023

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 23/5. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk.

KARAR

Davacı : M.A.E
Vekili : Av. F. Y
Davalı : İzmir Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İzmir/Aliağa Kaymakamlığı Trafik Denetleme Şube Amirliğince yapılan denetim sırasında, tescilli plakayıbaşka bir araca taktığı ve kullandığından bahisle, sürücü belgesi sahibi davacı adına 25/02/2020 tarih ve MA-52820514 seri-sıra sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 23. maddesinin beşinci fıkrası (a) bendi uyarınca 6.129 TL idari para cezası verilmiş, düzenlenen araç trafikten men tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezası ile araç trafikten men tutanağının iptal edilmesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Aliağa Sulh Ceza Hakimliği 26/06/2020 tarih ve D.İş No. 2020/286 sayılı kararile, aracın trafikten men edilmesi işleminin iptali istemiyle yapılan başvuruda, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle bu konuda yapılan başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine, idari para cezası ile ilgili olarak yapılan işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle bu konuda yapılan başvurunun reddine karar vermiş, karara karşı davacı vekilince yapılan itiraz Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 17/07/2020 tarih ve D.İş No. 2020/1678 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekilinin kanun yararına bozma istemiyle Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne yaptığı başvuru üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kararın bozulması istemiyle dosyanın gönderildiği Yargıtay 7. Ceza Dairesi 18/10/2022 tarih ve E.2022/4119, K.2022/14265 sayılı kararı ile idari para cezasının iptali istemiyle yapılan başvurunun görev yönünden reddine karar verilmesi gerekip gerekmediği tartışılmadan davanın reddine karar verilmesinde isabet görülmediği gerekçesiyleKarşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 17/07/2020 tarih ve D.İş No. 2020/1678 sayılı kararının bozulmasına karar vermiştir.

5. Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliği 02/02/2023 tarih ve D.İş No. 2023/554 sayılı kararı ile Aliağa Sulh Ceza Hakimliğinin 26/06/2020 tarih ve D.İş No. 2020/286 sayılı kararına yapılan itirazın kabulüne, kararın kaldırılmasına dosyanın gereği yapılmak üzere Aliağa Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmesine karar vermiş, Aliağa Sulh Ceza Hakimliğince 5271 sayılı Kanun'un 271/2. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca itiraz konusu hakkında itiraz mercinin karar vereceği belirtilerek dosya Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmiştir.

6. **Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliği 27/03/2023 tarih ve D.İş No. 2023/1424 sayılı kararı**ile, Aliağa Sulh Ceza Hakimliğinin 26/06/2020 tarih ve D.İş No. 2020/286 sayılı kararına yapılan itirazın kabulüne, kararın kaldırılmasına, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gereğince idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceğini, olayda idari para cezası ile birlikte aracın trafikten menine de karar verildiğini belirterek, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiştir.

7. Davacı vekili bu kez, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

8. **İzmir 6. İdare Mahkemesi 19/07/2023 tarih ve E.2023/888 sayılı kararı**ile, davanın sadece trafik para cezasının iptali istemiyle açıldığını, idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini belirterek, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği

üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Belge ve plakaların araçlar üzerinde bulundurulması zorunluluğu"* başlığı altında düzenlenen 23. maddesi şöyledir:

> *"(Değişik: 3/10/2016-KHK-676/20 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/18 md.)*
>
> *Araç tescil belgesi ve tescil plakasının, araç üzerinde uygun durumda bulundurulması zorunludur.*
>
> *Araç tescil belgesini araçta bulundurmayan veya tescil plakasını monte edilmesi gereken yerin dışında farklı bir yere takan sürücülere 92 Türk Lirası idari para cezası verilir. Araç bilgileri doğrulanıncaya ve plaka uygun yere takılıncaya kadar araç trafikten men edilir.*
>
> *Yönetmelikte belirtilen nitelik veya ölçülere aykırı plaka takan, öngörülen sayıda plaka takmayan ya da farklı okunmasına veya okunamamasına neden olacak şekilde plakasında değişiklik yapan araç sahibine 412 Türk Lirası idari para cezası verilir, plakanın uygun duruma getirilmesi için 7 gün süre tanınır. Bu süre sonunda tescil plakalarını uygun duruma getirmeyenler hakkında 844 Türk Lirası idari para cezası verilir ve tescil plakası uygun duruma getirilinceye kadar araç trafikten men edilir.*
>
> *Tescilli aracı plakasız kullanan sürücüye 1.698 Türk Lirası idari para cezası verilir ve tescil plakası takılıncaya kadar araç trafikten men edilir.*
>
> *Başka bir araca tescilli veya sahte plakayı takan veya kullananlara 5.000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve araç trafikten men edilir. Ayrıca bu kişiler Türk Ceza Kanununun 204 üncü maddesi hükmüne göre cezalandırılır."*

10. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

11. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik3. maddesi ise şöyledir:

> *"(1) Bu Kanunun;*
>
> *a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
>
> *b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
>
> *uygulanır."*

12. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/09/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 23. maddesinin beşinci fikrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

17. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

18. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

19. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

20. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'unidari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halindeuygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İzmir 6. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 27/03/2023 tarih ve D.İş No. 2023/1424sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 6. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ileKarşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 27/03/2023 tarih ve D.İş No. 2023/1424 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

25/09/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN